

**DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU
"KOMUNALNE USLUGE" - PODGORICA**

PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

Podgorica, novembar 2013. godine

1.UVOD.....	3
1.1. Pravni status.....	3
1.2. Djelatnost Društva.....	3
1.3. Organizacija i kadrovska struktura.....	4
1.4. Saradnja sa organima, javnim službama i drugim pravnim subjektima.....	5
2. MATERIJALNO - TEHNIČKA OPREMLJENOST DRUŠTVA.....	6
3. PLAN ULAGANJA.....	7
3.1. Mjerni instrumenti.....	7
3.2. Optički instrumenti (Splajser optičkih kablova, OTDR-Optički reflektometar)	7
3.3 . Električarski alati.....	7
3.4. Dizalica za potrebe održavanja javne rasvjete.....	7
3.5. Vozila za potrebe tehničko-operativnog sektora.....	7
4. TEKUĆE ODRŽAVANJE JAVNE RASVJETE I SVJETLOSNE SIGNALIZACIJE.....	8
4.1. Tekuće održavanje javne rasvjete.....	8
4.1.1.(4.1.2.-4.1.3.).Obilaženje, registrovanje i otklanjanje kvarova.....	8
4.1.4.Demontiranje novogodišnjih ukrasa.....	8
4.1.5.Kontrola i održavanje mjernih mjestra.....	9
4.2. Tekuće održavanje svjetlosne signalizacije.....	9
4.2.1.Održavanje semaforских kontrolera i semaforске opreme.....	9
4.2.2.Održavanje sistema video nadzora.....	9
4.2.3.Održavanje komunikacijskih resursa.....	9
4.2.4.Održavanje hardverske opreme u nadzornom centru.....	9
4.2.5.Održavanje softverskih aplikacija za potrebe monitoringa video nadzora.....	9
5. INVESTICIONO ODRŽAVANJE JAVNE RASVJETE I SVJETLOSNE SIGNALIZACIJE.....	10
6.TEKUĆE ODRŽAVANJE TK I ENERGETSKE KANALIZACIJE.....	12
7.PROJEKAT OPTIČKE MREŽE.....	12
8. TROŠKOVI ELEKTRIČNE ENERGIJE.....	13
9.FINANSIJSKI PLAN.....	14

ZAKLJUČAK

1. UVOD

1.1. Pravni status

Osnivač "Komunalne usluge" d.o.o - Podgorica je Skupština Glavnog grada.

Organji Društva su: Odbor direktora - kao organ upravljanja i Izvršni direktor - kao organ rukovođenja.

Odbor direktora utvrđuje poslovnu politiku, donosi opšta akta, odlučuje o statusnim promjenama, usvaja izvještaje i planove, utvrđuje cijene komunalnih usluga. Ovaj organ broji 5 (pet) članova, od čega su 4 (četiri) člana imenovana od strane Osnivača, a 1 (jedan) je imenovan kao predstavnik zaposlenih.

Izvršni direktor Društva organizuje i rukovodi procesom rada, izvršava odluke Odbora direktora. Izvršnog direktora imenuje i razrješava Odbor direktora uz saglasnost Osnivača.

1.2. Djelatnost Društva

Društvu sa ograničenom odgovornošću „Komunalne usluge“ - Podgorica Osnivač je povjerio obavljanje komunalnih djelatnosti i to:

Postavljanje električnih instalacija (šifra 43.21):

- *održavanje javne gradske rasvjete i*
- *održavanje svjetlosne signalizacije.*

Navedene usluge predstavljaju osnovnu djelatnost Društva i finansiraju se iz sredstava Budžeta Glavnog grada.

S obzirom da raspolažemo Licencem za izvođenje elektroenergetskih instalacija, uređaja i postrojenja u elektroenergetskim objektima to ćemo, pored redovnog i kvalitetnog održavanja objekata javne rasvjete i svjetlosne signalizacije, vršiti usluge i trećim licima jer smo za to stvorili tehničke prepostavke.

Principi i opredjeljenja kojima smo se rukovodili pri izradi Programa rada za 2014. godinu su proistekli iz usvojenih Preporuka za projektno izvođenje i održavanje javne rasvjete i svjetlosne signalizacije na području Glavnog grada.

Osnovni principi koji proizilaze iz ovih Preporuka su:

- *primjena savremenih tehničkih rješenja*
- *smanjenje potrošnje električne energije*
- *povećanje sigurnosti građana*
- *daljinski nadzor upravljanja*
- *uvodenje savremenih principa i povećanje efikasnosti održavanja objekata*
- *izrada baze podataka za sve objekte javne rasvjete i svjetlosne signalizacije na teritoriji Glavnog grada.*

1.3. Organizacija i kadrovska struktura

Društvo posluje u skladu sa važećim Statutom. Po navedenom Statutu, a shodno važećem Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesata, Društvo je organizovano u dva sektora i to:

- *Sektor za tehničko - operativne poslove*
- *Sektor za ekonomsko - pravne poslove.*

Unutar ovih sektora poslovi su sistematizovani u više službi. Svaka služba ima jasno definisana zaduženja u održavanju i upravljanju javnom rasvjetom i svjetlosnom signalizacijom.

U okviru Sektora za tehničko operativne poslove organizovane su službe, i to:

- a) *Služba za održavanje javne rasvjete*
- b) *Služba za održavanje svjetlosne signalizacije i tk infrastrukture*

U okviru Sektora za ekonomsko pravne poslove organizovane su službe, i to:

- a) *Služba za finansijsko-racunovodstvene poslove i komercijalu*
- b) *Služba za pravne i opšte poslove*

Kvalifikaciona struktura Društava na dan 30.11.2013. godine

Nivo kvalifikacija VII1	17	izvršioca
Nivo kvalifikacija VI	2	-II-
Nivo kvalifikacija V	3	-II-
Nivo kvalifikacija IV2	9	-II-
Nivo kvalifikacija IV1	30	-II-
Nivo kvalifikacija III	4	-II-
Nivo kvalifikacija II	2	-II-

Ukupno: 67 izvršioca

Svih 67 izvršilaca su zaposleni na neodređeno vrijeme.

Takođe, planirano je i sljedeće:

– ***Uskladivanje opštih i pojedinačnih akata Društva***

Društvo je dana 20.08.2013.god. promijenilo pravni status, pa umjesto dotadašnjeg JP „Komunalne usluge“ Podgorica navedenog dana je u Centralnom registru privrednih subjekata registrovan njegov pravni sljedbenik „Komunalne usluge“ d.o.o Podgorica. U skladu sa prethodnim potrebno je u 2014.god. izvršiti uskladivanje pojedinih opštih i pojedinačnih akata Društva.

– ***Donošenje akta o procjeni rizika za sva radna mjesta shodno obavezi koja je utvrđena Zakonom o zaštiti na radu ("SL.list RCG" br. 79/04 i "SL.list CG" br. 26/10).***

Zakonska obaveza Društva je donošenje akta o procjeni rizika za sva radna mjesta. Naime, za izradu akta o procjeni rizika se mora angažovati ovlašćena organizacija i isti se donosi na

osnovu akta o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesti, što znači da bi novi akt o organizaciji radnih mjesti uslovljavao reviziju akta o procjeni rizika.

1.4. Saradnja sa organima, javnim službama i drugim pravnim subjektima

“Komunalne usluge” d.o.o - Podgorica će u 2014. godini ostvarivati saradnju sa svim nadležnim službama Glavnog grada Podgorica, u prvom redu sa Sekretarijatom za komunalne poslove i saobraćaj, koje će, putem redovnih izvještaja i informacija obavještavati o planiranim i obavljenim poslovima. Društvo će i dalje, ostvarivati saradnju sa Elektroistribucijom AD Nikšić i Regulatornom Agencijom za energetiku u pogledu smanjenja cijena električne energije i promjeni kategorije potrošnje.

Pored toga započeli smo i aktivnosti vezane za smanjenje cijena električne energije na mjernim mjestima gdje nijesu ispunjeni tehnički uslovi za promjenu kategorije potrošnje.

U 2014. godini nastavićemo saradnju i sa Komunalnom policijom u pogledu saniranja nedostataka na objektima javne rasvjete i svjetlosne signalizacije po njihovim rješenjima.

Takođe, i sa Upravom policije ćemo nastaviti saradnju u pogledu brzog i efikasnog registrovanja i uklanjanja šteta na objektima javne rasvjete i svjetlosne signalizacije što će doprinositi nesmetanom odvijanju saobraćaja (“Policajac u zajednici”).

Pored toga, Društvo će i dalje izlaziti u susret, u dijelu javne rasvjete, potrebama zdravstvenih ustanova, škola i vrtića na teritoriji Glavnog grada, a sve radi suzbijanja okupljanja nepoželjnih lica (narkomana i vandala) koji u kasnim večernjim časovima narušavaju javni red i mir, lome i uništavaju inventar objekata i uznemiravaju okolne građane bukom i galamom.

2. MATERIJALNO - TEHNIČKA OPREMLJENOST DRUŠTVA

Društvo je u 2013.god. završilo izgradnju magacinskog prostora u servisnoj zoni veličine cca 200m². Izvršeno je preseljenje materijala i na taj način su oslobođenje neuslovne prostorije u kojima je do tada skladišten. Društvo planira da u 2014.god. izvrši adaptaciju navedene četiri prostorije, za koju su potrebna minimalna ulaganja. U navedenim prostorijama planirana je osposobljavanje radionica koje su Društvu prijeko potrebne i to radionice za servis i opravku osnovnog materijala (sijalica, svetiljki, prigušnica, upaljača isl.) i radionicu za održavanje vozognog parka. Na taj način bi se znatno smanjili potreba za angažovanjem dobavljača a samim tim došlo bi i do značajnog umanjenja troškova održavanja.

Operativne ekipe Društva su opremljene ličnim i grupnim alatima i uređajima, neophodnim za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonom.

Društvo posjeduje vozilo Renault Trafic koji je opremljeno savremenom opremom za ispitivanje kablova čime je stvorena mogućnost brzog i efikasnog lociranja kvarova na kablovima za javnu rasvjetu, kao i na drugim objektima. Ovaj komplet uređaja omogućava lociranje podzemnih instalacija a što je neophodno za formiranje baze podataka kod izrade katastra.

“Komunalne usluge” d.o.o - Podgorica ima vozni park koji čini:

Naziv:	Broj vozila:
Specijalna radna vozila – IVECO	3
Specijalno radno vozilo-ISUZU	1
Pick up - NISSAN	2
Putničko vozilo Toyota	1
Renault Trafic	1
Dacia logan pick-up	1
Putničko vozilo Renault Clio	2
Dostavno vozilo Volkswagen Caddy	2

3. PLAN ULAGANJA

Plan nabavke osnovnih sredstava za 2014. godinu

<i>3.1. Mjerni instrumenti</i>	<i>7.000,00 €</i>
<i>3.2. Optički instrumenti (Splajser optičkih kablova, OTDR-Optički reflektometar).</i>	<i>20.000,00 €</i>
<i>3.3. Električarski alati</i>	<i>2.000,00 €</i>
<i>3.4. Dizalica za potrebe održavanja javne rasvjete</i>	<i>70.000,00 €</i>
<i>3.5. Vozila za potrebe svjetlosne signalizacije.....</i>	<i>20.000,00 €</i>
	=====
	<i>UKUPNO</i>
	<i>119.000,00 €</i>

3.1. Mjerni instrumenti

Pod ovom pozicijom podrazumijeva se nabavka prenosnih instrumenata za ispitivanje mjernih veličina otpora struje i napona, kao i uređaje za mjerjenje otpora uzemljenja i mjerjenje malih otpora (mikrometar). Posjedovanje uređaja je neophodno za servisiranje opreme koja se sve više primjenjuje na našim objektima.

3.2. Optički instrumenti (Splajser optičkih kablova, OTDR-Optički reflektometar)

Za razvoj optičke mreže u 2014.god. potrebna je nabavka optičkih instrumenata koji se koriste za splajsovanje optičkih vlakana i mjerjenje slabljenja istih kako bi se zaposleni u Društvu u toku 2014.god. sposobili za održavanje optičkih vlakna (trenutno je na tim poslovima angažovan dobavljač specijalizovan za te poslove) kako bi se dodatno smanjili troškovi.

3.3. Električarski alati

Ovom pozicijom obuhvaćena je nabavka alata kojim je neophodno opremiti mobilne ekipe za efikasno održavanje objekata koji su nam povjereni na održavanje. U nedostatku ovih alata intervencije naših ekipa bi se, uglavnom, svodile na improvizovana rješenja. Kako je u 2013.god. u potpunosti obnovljen lični i grupni alat u 2014.god. su planirana samo minimalna sredstva u ove svrhe u slučaju kvara ili loma alata koji su već u upotrebi.

3.4. Dizalica za potrebe održavanja javne rasvjete

Povećani obim posla u 2013. godini i planirani obim posla u 2014.godini zahtijeva nabavku jednog specijalnog vozila sa hidrauličnom platformom. Ovo posebno iz razloga što su dizalice koje su u upotrebi već dotrajale i skljone kvarovima i čestim servisima. Ova nabavka je planirana samo u slučaju da finansijska situacija u Društву omogući istu s obzirom da se radi o značajnim ulaganjima.

3.5. Vozila za potrebe sektora za tehničko-operativne poslove

Vozila koje trenutno koristi sektor za operativno-tehničke poslove su u prilično lošem stanju. To se posebno odnosi na vozila koje koristi dio službe koji se bavi održavanjem tk infrastrukture. U skladu sa navedenim javila se potreba za nabavkom dva vozila koja bi dovela do efikasnijeg obavljanja tih poslova.

Uz saglasnost Glavnog grada kao osnivača Društva, ukoliko se ostvari plan prihoda od usluga trećim licima, namjeravamo realizovati navedeni plan nabavke osnovnih sredstava za 2014. god.

4. TEKUĆE ODRŽAVANJE JAVNE RASVJETE I SVJETLOSNE SIGNALIZACIJE

U okviru javne funkcije za održavanje javne rasvjete i svjetlosne signalizacije iz Budžeta Glavnog grada opredijeljen je iznos od 840.000,00 €.

4.1. Tekuće održavanje javne rasvjete

Održavanje postojeće javne rasvjete obuhvata 17.973 stubnih mjesta i 22.165 sijaličnih mjesta, od toga 25 % svjetiljki kandelaberskog tipa. Ukupna dužina podzemnih i nadzemnih vodova iznosi 624.840 m. Nivo osvjetljenja pojedinih saobraćajnica, trgova, šetališta i parkova, i pored znatnog poboljšanja posljednjih godina, može se modernizovati, sve u cilju poboljšanja svijetlotehničkih karakteristika radi povećanja bezbjednosti mješovitog saobraćaja.

Tekuće održavanje javne rasvjete sastoji se u sljedećem:

- obilaženje objekata javne rasvjete, registrovanje kvarova kao i njihovo otklanjanje po trafo reonima,
- obilaženje objekata javne rasvjete, registrovanje kvarova i njihovo otklanjanje po osnovu prijave građana i nadležnih organa (Komunalne policije i sl.)
- obilaženje mjesta nezgode (vandali, saobraćajni udes, vremenske neprilike i sl.) i otklanjanje konstatovanih nedostataka po prijavi MUP-a Crne Gore i sl..
- Montiranje i demontiranje novogodišnjih ukrasa na javnim gradskim prostorima.

Tekuće održavanje javne rasvjete u 2014. godini planirano je po prioritetima na sljedeći način:

4.1.1. Obilaženje, registrovanje kvarova kao i njihovo otklanjanje na sljedećim lokacijama:

- uže jezgro grada
- prilazne saobraćajnice centru grada (bulevari i značajnije ulice): Bul. Sv. Petra Cetinskog, Bul Ivana Crnojevića, Bul. Revolucije, Bul. Džordža Vašingtona, Bul Stanka Dragojevića, Bul. Mihaila Lalića, Bul. V Proleterske, ul Marka Miljanova, ul Bratstva i jedinstva, ul. Kralja Nikole, ul. Jovana Tomaševića, ul. Ivana Milutinovića, ul. 13. Jula, ul. 4. jula, ul Svetozara Markovića, ul. Vasa Raičkovića, ul. Ivana Vujoševića, Moskovska ulica
- magistralni putevi: Cetinski put, ul. Zetskih vladara, Nikšićka ulica i ul. I Proleterske
- mostovi (Milenium, Blaža Jovanovića, Ruski most, Gazela, Vezirov most, Union bridge)
- pješačke zone (Brdo Gorica, park Pobrežje, Njegošev park, Dječiji Park Kruševac, Spomenik Sv. Petru Cetinskom, spomenik Kralju Nikoli)

4.1.2. Obilaženje, registrovanje kvarova kao i njihovo otklanjanje na sljedećim lokacijama:

- prigradska naselja po zonama: Zabjelo, Stari Aerodrom, Konik, Masline, Stara i Nova Varoš, Pobrežje, Zlatica, Zagorič, Momišići, Tološi, Blok V i VI, Vranići, Gornja i Donja Gorica
- Gradska opština Golubovci
- Gradska opština Tuzi

4.1.3. Obilaženje, registrovanje kvarova kao i njihovo otklanjanje na sljedećim lokacijama:

- krak prema Kućima, krak prema Veruši, krak prema Piperima,
- naselje Farmaci, Dahna, Kokoti i Dajbabe

4.1.4. - Demontiranje novogodišnjih ukrasa (kićenje povodom Nove 2014. godine) u Glavnom gradu u periodu od 15.01. do 15.02.2014. godine.

- Montiranje novogodišnjih ukrasa (kićenje povodom Nove 2015. godine) u periodu 01.12.-15.12.2014. godine

4.1.5. Kontrola i održavanje svih mjernih mjesta, a u skladu sa mjesecnom analizom utroška električne energije na istim

Tekuće održavanje javne rasvjete odvija se u tri smjene. Na tim poslovima angažovane su četiri dizalice (od kojih je jedna i grajfer) i 30 izvršilaca.

4.2. Tekuće održavanje svjetlosne signalizacije

Tekuće održavanje svjetlosne signalizacije sastoji se u sljedećem:

4.2.1. Održavanje semaforskih kontrolera i semaforske opreme (Led lanterne i stubovi) na 45 raskrsnica.

4.2.2. Održavanje sistema video nadzora

Održavanje video kamere za brojanje saobraćaja instaliranih na 6 raskrsnica

- bul. Svetog Petra Cetinskog i ul. J. Tomaševića (4 kamere)
- bul. Svetog Petra Cetinskog i ul. Slobode (2 kamere)
- bul. Svetog Petra Cetinskog i ul. M. Miljanova (4 kamere)
- ul. Bratstva i jedinstva i ul. Oktobarske revolucije (4 kamere)
- ul. Bratstva i jedinstva i ul. Bracana Bracanovića (4 kamere)
- ul. I. Crnojevića i ul. M. Miljanova (3 kamere)

Održavanje Digitalnih IP kamera za panoramsko praćenje saobraćaja instaliranih na stubovima javne rasvjete na sljedećim raskrsnicama:

- bul. Svetog Petra Cetinskog i bul. Dž. Vašingtona
- bul. Svetog Petra Cetinskog i ul. Moskovska
- bul. Svetog Petra Cetinskog i ul. S. Markovića
- bul. Svetog Petra Cetinskog i ul. J. Tomaševića
- bul. Svetog Petra Cetinskog i ul. Slobode
- bul. Svetog Petra Cetinskog i bul. V Proleterske
- ul. I. Crnojevića i ul. M. Miljanova
- ul. I. Crnojevića i bul. S. Dragojevića
- ul. 13. jula i ul. J. Tomaševića
- ul. V. Raičkovića i ul. S. Markovića
- ul. 27. marta i ul. 4. jula
- Cetinjski put i Nikšićki put

4.2.3. Održavanje komunikacionih resursa (TK, Broadband radio i GPRS) za potrebe povezivanja semaforskih uređaja i video kamera

4.2.4. Održavanje hardverske opreme u nadzornom centru

4.2.5. Održavanje softverskih aplikacija za potrebe monitoringa sistema svjetlosne signalizacije i video nadzora.

Ove poslove u 2014. godini obavljaće 12 radnika i 1 vozilo u dvije smjene.

5. INVESTICIONO ODRŽAVANJE JAVNE RASVJETE I SVJETLOSNE SIGNALIZACIJE

Za poslove izgradnje i rekonstrukcije javne rasvjete i svjetlosne signalizacije u usklopu investicionog održavanja Budžetom Glavnog grada Podgorice opredijeljena su sredstva u iznosu od 120.000,00 €. Od tog iznosa za investicije u izgradnju novih objekata javne rasvjete opredijeljen je iznos od 40.000,00 €, dok je iznos od 80.000,00 € oprijedijeljen za tekuće održavanje javne rasvjete.

Planom investicija obuhvaćena je i nabavka sistema za uštedu električne energije. Ovim se prvenstveno misli na nabavku i ugradnju novih savremenih rasvjetnih tijela, koji u sebi umjesto uobičajene sijalice sadrže diode koje emituju svjetlost (Light Emitting Diode - LED). Ovakva rasvjetna tijela su efikasna sa više aspekata, od kojih prvo treba navesti štedljivost, jer troše značajno manje električne energije nego postojeća rasvjetna tijela. Kao drugi bitan aspekt treba navesti trajnost, a pojedini proizvođači daju garancije koje se kreću čak i preko deset godina. Trajnost je bitna sa aspekta smanjenja troškova održavanja, jer duži radni vijek rasvjetnih tijela smanjuje obim intervencija naših službi.

U ranijem periodu ugrađeno je 30 sistema za regulaciju svjetlosnog fluksa, koji smanjuje intenzitet osvijetljenosti u periodima slabije frekvencije saobraćaja. Ovi uređaji su ugrađeni na lokacijama sa velikom instalisanom snagom, pa je ušteda koja se postiže na ovaj način oko 25%. U 2013. godini, zbog ograničenog budžeta, izvršena je modernizacija 2 ovakva sistema, čime je moguće postići uštedu i do 40% u električnoj energiji. Pored uštede, povećava se broj radnih časova svjetlosnih izvora, tj. smanjuje se potreba i trošak održavanja. U narednoj godini planiramo modernizaciju još nekoliko sistema ovog tipa.

U cilju efikasnijeg upravljanja objektima javne rasvjete kao i stvaranja mogućnosti za uvođenje sistema daljinskog nadzora i upravljanja, a u skladu sa usvojenim Preporukama, potrebno je izvršiti ugradnju slobodnostojećih opremljenih ormara (u kojima je ugrađen sistem za uštedu u potrošnji električne energije), čime bi se postojeće polje javne rasvjete izmjestilo iz, u većini slučajeva, dotrajalih distributivnih trafostanica TS 10/0,4 kV.

Pored nepovoljne opšte ekonomsko-finansijske situacije, dodatne probleme nam stvaraju nesavjesni građani, koji na vandalski način demoliraju objekte javne rasvjete. Na području Glavnog grada Podgorice, u toku 2013. godine, svi javni parkovi, šetališta, staze, spomenici, fontane i posebno mostovi su bili u manjoj ili većoj mjeri na meti vandala. Naše Društvo se maksimalno trudilo da otkloni ove štete, odnosno da dovede u ispravno stanje sve objekte koji su bili na meti vandala, dok je na pojedinim objektima intervenisano i u više navrata. Međutim, u poslednjem periodu, mi smo sve manje u mogućnosti da odgovorimo pozitivno na ovakve investicije, kao i na odluke Komunalne policije, kojim se naređuje da se u određenom vremenskom roku dovede u ispravno stanje neispravni objekat. Primjetan je i porast šteta u saobraćajnim nezgodama, od kojih su pojedine nevidljive, pa teret rekonstrukcije pada na nas.

Zbog povećanog broja rasvjetnih tijela, javlja se opravdana potreba za izradu savremenog katastra i baze podataka za GPS koordinatama svih elemenata koji su nam povjereni na održavanje. Zbog obima i složenosti ovog posla, kao i potrebnih softversko-hardverskih sklopova, naše preduzeće će sarađivati sa službama iz okruženja koja već imaju iskustva u ovom segmentu. Izrada katastra bi predstavljala polaznu osnovu za formiranje jedinstvenog nadzorno centra za upravljanje i kontrolu sistema javne rasvjete.

Treba ukazati i na loš kvalitet izgradnje novih objekata, naročito na dio oko izgradnje napojnih vodova ako se radi o kablovskoj podzemnoj mreži. Podzemna kablovska mreža bi trebala da obezbijedi manji

uticaj na okolinu kao i veću pogonsku sigurnost, međutim nepropisnim polaganjem kablova tj. nepotpunom pripremom terena, često intervenišemo na sanaciji oštećenih kablova, što uglavnom nije jeftino zbog građevinskih intervecija na betonskim i asfaltnim površinama. Nabavkom ispitnog vozila kojim smo u mogućnosti da odredimo lokaciju oštećenja kabla i izvršimo opravku istog, pronašli smo i osposobili preko 90 kvarova na kablovima na teritoriji Glavnog Grada.

S tim u vezi, istovremeno sa rekonstrukcijom mjernih mjesta vršiće se snimanje stanja na objektima javne rasvjete i svjetlosne signalizacije, što podrazumijeva: opis priključka i opreme mjernog mjesta, broj izlaza sa pojedinačnim opterećenjem po fazama, broj i tip stubova i svjetiljki posebno za svaki izlaz, tip i presjek kabla i njihove mikro lokacije i sl., a što će nam služiti kao osnova za izradu katastra. Nabavkom savremene opreme za ispitivanje kablova, stvorili smo mogućnost brzog i efikasnog lociranja kvara na kablovima javne rasvjete i drugih objekata. Ovaj komplet uređaja omogućava i lociranje podzemnih instalacija koje su neophodne za izradu katastra i geodetskih podloga.

6. TEKUĆE ODRŽAVANJE TK I ENERGETSKE KANALIZACIJE

Održavanje tk i energetske kanalizacije obuhvata održavanje objekata koje su izgradili Glavni Grad i Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice.

Tekuće održavanje ogleda se u: obilaženju objekata, otklanjanju nedostataka na infrastrukturi, kao što je zamjena poklopaca na kablovskim okнима, saniranje oštećene kanalizacije i sl.

Društvo je u okviru zahtjeva prilikom formiranja Budžeta Glavnog grada za 2014.god. tražilo iznos od 14.400,00 € za održavanje tk i kablovske kanalizacije, koji nije odobren od strane osnivača, tako da će Društvo sve troškove nastale po ovom osnovu finansirati iz svojih sredstava.

7. PROJEKAT OPTIČKE TELEKOMUNIKACIONA MREŽE

Jedan od strateških ciljeva našeg Društva je unapređenje informacionog sistema Glavnog Grada, stoga je krajem 2011. godine započeta izgradnja Optičke infrastrukture sa namjerom da se funkcionalno povežu svi Subjekti Glavnog Grada. Zahtjeve visokih bitskih brzina, visoke pouzdanosti i raspoloživosti efikasno mogu da obezbjede praktično samo savremene optičke komunikacije, stoga je preovladalo opredeljenje da se u izgradnji i razvoju komunalne komunikacione infrastrukture Glavnog Grada komunalna komunikaciona mreža gradi sa Optičkim kablovima.

Danas, zahvaljujući optičkoj mreži velikog kapaciteta, koja se sastoji od 30 km optičkih kablova položenih na užem i širem području grada, povezani su mnoge opštinske i državne institucije.

Iz Budžeta Glavnog grada za 2014.god. za razvoj optičke mreže opredijeljeno je 20.000,00 €. „Komunalne usluge” d.o.o takođe planira i da dio sredstava ostvarenih iz poslovanja sa trećim licima investira u dalji razvoj ovoj projekta.

U narednoj godini planirano je da se proširi optička mreža za još 20km. Takođe, planiramo da kroz optičke kablove aktiviramo u pilot projektu određene telekomunikacione servise za pojedine Subjekte Glavnog Grada, kao što su VOIP (prenos govor zasnovan na IP protokolu) i internet. U toku je postupak dobijanja licence za obavljanje navedenih telekomunikacionih servisa kod Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Dalja vizija se zasniva na modelu privatno-javnog partnerstva, odnosno ,pružanje telekomunikacionih servise trećim licima kao što su IP televizija, VOIP i internet.

Privatni partner bi finansirao realizaciju Projekta iz sopstvenih sredstava ili iz kredita odobrenih od strane finansijskih institucija

Procijenjeni iznos neophodnih ulaganja u realizaciji Projekta iznosi 15.000.000,00 €.

8. TROŠKOVI ELEKTRIČNE ENERGIJE

- Utrošak električne energije za javnu rasvjetu i svjetlosnu signalizaciju
 $13.301.088\text{ kWh} \times 0.0694958 = 924.370,00 \text{ € (bez PDV-a)}$
 $13.301.088\text{ kWh} \times 0.0827 = 1.100.000,00 \text{ € (sa PDV-om)}$

Navedeni trošak električne energije treba prihvatići sa rezervom jer će isti zavisiti od:

- povećanja cijene električne energije koji će se odražavati na uvećanje ukupnih troškova električne energije i
- smanjenje troškova električne energije po osnovu:
 - gašenja javne rasvjete u seoskom području u zimskom periodu u 23 h a u ljetnjem periodu u 24 h,
 - ugradnje LED svjetiljki, proporcionalno količini, odraziće se na uštedu električne energije, tako da u prvom koraku, ukoliko se isti projekat realizuje očekujemo uštedu od oko 20 % na ukupnom nivou.
 - ugradnjom astronomskih uklopnih časovnika za upravljanje javnom rasvetom,
 - zamjenom prevaziđenih živinih sijalica 250 W sa natrijumovim sijalicama od 150 W i 100 W,
 - preraspodjelom opterećenja po fazama (nesimetrično opterećenje po fazama prouzrokuje povećanje gubitaka na mreži a samim tim i povećanje troškova električne energije),

U poslovnoj 2014. godini postoji mogućnost ugradnje novih sistema za uštedu električne energije putem privatno – javnog partnerstva na način kojim bi tenderom izabrani partner finansirao nabavku i ugradnju adekvatnih sistema. Kada se ova procedura okonča očekujemo dodatne efekte uštede koje ćemo proporcionalno dijeliti sa izabranim partnerom. Rokove i prihode po ovom osnovu u ovom momentu ne možemo definisati.

9. FINANSIJSKI PLAN**PLAN BILANSA USPJEHA ZA 2014.GOD.**

	<i>Klasa ili konto</i>	<i>ELEMENTI</i>	Procjena ostvarenja za 2013 god.	Plan za 2014 god.
I	6	POSLOVNI PRIHODI (1.+ 2.)	2.309.370	2.404.370
1.	61	<i>Prihodi od prodaje usluga</i>	1.991.370	2.004.370
1.a		<i>Prihodi Budžeta za ostvarenje javne funkcije</i>	840.000	840.000
1.b		<i>Prihodi Budžeta po osnovu javne rasvjete</i>	924.370	924.370
1.c		<i>Prihodi Budžeta po osnovu investicija u izgradnju novih objekata javne rasvjete</i>	80.000	40.000
1.d		<i>Prihodi Budžeta po osnovu investicija u rekonstrukciju postojećih objekata javne rasvjete</i>	40.000	80.000
1.e		<i>Prihodi Budžeta po osnovu razvoja optičke mreže</i>		20.000
1.f		<i>Prihodi od prodaje usluga trećim licima iz osnovne djelatnosti</i>	107.000	100.000
2.	65	<i>Prihodi od pružanja usluga trećim licima iz sporednih djelatnosti</i>	318.000	400.000
II	5	POSLOVNI RASHODI (1.+2.+3.+4.+5.)	2.308.370	2.404.370
1.	51	<i>Troškovi materijala i el.energije</i>	1.181.370	1.299.370
1.a		<i>Troškovi materijala izrade</i>	200.000	310.000
1.b		<i>Troškovi kancelarijskog i potrošnog materijala</i>	6.000	6.000
1.c		<i>Troškovi javne rasvjete</i>	924.370	924.370
1.d		<i>Troškovi alata i rezervnih djelova</i>	4.000	6.000
1.e		<i>Troškovi goriva i maziva</i>	47.000	53.000
2.	52	<i>Troškovi zarada, naknada i drugih ličnih primanja</i>	910.000	870.000
2.a		<i>Troškovi zarada, naknada zarada i drugih ličnih primanja</i>	877.800	852.800
2.b		<i>Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada i pomoći</i>	25.000	10.000
2.c		<i>Troškovi naknada članovima Odbora direktora</i>	7.200	7.200
3.	53	<i>Troškovi proizvodnih usluga (ukupno)</i>	100.000	130.000
3.a		<i>Troškovi telekomunikacija</i>	15.000	18.000
3.b		<i>Troškovi održavanja osnovnih sredstava</i>	8.000	12.000
3.c		<i>Troškovi proizvodnih usluga</i>	77.000	100.000
4.	54	<i>Troškovi amortizacije</i>	70.000	70.000
5.	55	<i>Troškovi neproizvodnih usluga</i>	47.000	35.000
5.a		<i>Troškovi iz ranijih godina</i>	1.000	2.000
5.b		<i>Troškovi reprezentacije</i>	6.000	5.000
5.c		<i>Troškovi osiguranja radnika</i>	3.000	3.000
5.d		<i>Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga</i>	4.000	5.000
5.e		<i>Troškovi sudskih sporova</i>	2.500	3.000
5.f		<i>Troškovi registracije</i>	5.500	7.000
5.g		<i>Ostali nematerijalni troškovi</i>	25.000	10.000
		BRUTO REZULTAT PREDUZEĆA	1.000	-
		<i>Broj radnika</i>	67	67

Programom rada "Komunalne usluge" d.o.o – Podgorica za 2014. godinu predviđeno je da se obave poslovi u domenu javne funkcije (održavanje objekata javne rasvjete i svjetlosne signalizacije) u vrijednosti od 840.000,00 € i sredstva za ove namjene obezbijedena su u Budžetu Glavnog grada.

Programom rada za 2014. godinu predviđa se i potrošnja električne energije za javnu rasvjetu u iznosu od 1.100.000,00 € (sa uračunatim PDV-om). Posmatrano iz perspektive prihoda od javne rasvjete, oni će iznositi 924.370,00 €. Planirani prihod po ovom osnovu jednak je troškovima javne rasvjete.

Takođe, Programom rada za 2014. godinu planirano je da se urade poslovi u domenu investicionog održavanja objekata javne rasvjete i svjetlosne signalizacije u ukupnoj vrijednosti od 120.000,00 € a koji iznos je takođe predviđen Budžetom Glavnog grada. Od tog iznosa za investicije u izgradnju novih objekata javne rasvjete opredijeljen je iznos od 40.000,00 €, dok je iznos od 80.000,00 € opredijeljen za rekonstrukciju postojećih objekata.

Društvo planira i pružanje usluga trećim licima u vrijednosti od 500.000,00 €. Od ovog iznosa planirano je pružanje usluga trećim licima iz domena osnovne djeletnosti u iznosu od 100.000,00 €, dok se ostatak odnosi na pružanje usluga iz sporednih djelatnosti društva u iznosu od 400.000,00 €. Ove usluge prevashodno se odnose na razvoj telekomunikacione mreže koja bi se koristila za potrebe Glavnog grada, a preko 90 % instaliranih kapaciteta ostaje za iznajmljivanje trećim licim. Za razvoj navedene telekomunikacione mreže iz Budžeta Glavnog grada za 2014.god. izdvojeno je 20.000,00 €.

Eventualna realizacija navedenih prihoda inicirala bi sprovođenje nekoliko projekata što je detaljno opisano u gornjim poglavljima. Takođe dio sredstava biće upotrijebljen na usluge održavanja reklamnih panoa, ispitivanja elektroinstalacija, popravke instalacija i dr. Od obima realizovanih poslova po ovom osnovu zavisiće i iznos troškova angažovanja podizvođača na pojedinim objektima, ili dodatnog angažovanja zaposlenih u Društvu kroz prekovremeni rad.

Iz navedenog proizilazi da su planirani PRIHODI Društva za 2014. godinu sljedeći:

• <i>Prihod iz Budžeta za ostvarenje javne funkcije</i>	<i>840.000,00 €</i>
• <i>Prihod iz Budžeta po osnovu javne rasvjete</i>	<i>924.370,00 €</i>
• <i>Prihod iz Budžeta po osnovu investicija u izgradnju novih objekata j.r.</i>	<i>40.000,00 €</i>
• <i>Prihod iz Budžeta po osnovu investicija u rekonstrukciju postojećih objekata j.r.</i>	<i>80.000,00 €</i>
• <i>Prihodi iz Budžeta po osnovu razvoja optičke mreže</i>	<i>20.000,00 €</i>
• <i>Prihod po osnovu eksternih usluga – treća lica</i>	<i>500.000,00 €</i>

UKUPNO..... 2.404.370,00 €

Planiranje troškova je vršeno na osnovu trendova iz tekuće i prethodne tri godine korigovan na osnovu plana poslovnih aktivosti za 2014.god.

Kako je javna funkcija Društva održavanje javne rasvjete i svjetlosne signalizacije veliki dio planiranih troškova materijala odnosi se na osnovu djelatnost. Takođe, kao što je gore navedeno, planiraju se i usluge trećim licima iz domena osnovne djelatnosti. Od iznosa od 310.000,00 € za projekte vezane za javnu rasvjetu i svjetlosnu signalizaciju planiran je iznos od 235.000,00 € dok je ostatak ovih troškova planiran za nabavku pasivne i aktivne mrežne opreme u sklopu Projekta razvoja optičke mreže Glavnog grada. Planirani iznos troškova goriva i električne energije u iznosu od 53.000,00 € formiran je povećan u iznosu od 12.7% u odnosu na troškove iz 2013.god. zbog povećanja cijena goriva i električne energije u tekućoj godini u odnosu na početak iste.

Projekcija rashoda po osnovu zarada, naknada i drugih ličnih primanja u iznosu od 870.000,00 € urađena je na osnovu planiranog broja radnika od 67 izvršilaca, a prema novom Kolektivnom ugovoru kod poslodavca, kao i izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje. Zarad, naknade zarada i druga lična primanja planirani su u iznosu od 852.800,00 €. Iznos od 10.000,00 € planiran je za troškove otpremnine, jubilarne nagrade i pomoći (Jedan izvršilac će u toku 2014.god. raskinuti radni odnos radi odlaska u penziju, dok postoji mogućnost da se još neko od izvršilaca odluči za isto). Planirane zarade u 2014.god. su znatno niže u odnosu na iznos ovih troškova koji će vjerovatno biti ostvaren u ovoj godini.

Planirani troškovi proizvodnih usluga u iznosu od 130.000,00 € su znatno niži od planiranih za 2013.god., ali i dalje su dosta visoki. Međutim, Društvo ima potrebu za angažovanjem podizvodača kod dijela poslova kao što su građevinski i slični radovi jer nema uslova za obavljanje istih. Planirani troškovi u ove svrhe su 100.000,00 €, dok se 12.000,00 € odnosi na troškove održavanja osnovnih sredstava, a iznos od 18.000,00 € na telekomunikacione usluge. Pod telekomunikacionim uslugama se podrazumijevaju troškovi zakupa kablovske kanalizacije, troškovi plaćanja naknada za operatere Agenciji za telekomunikacije i poštansku djelatnost, troškovi fiksnih i mobilnih telefona, kao i GPRS sistema. Planirani troškovi amortizacije su na nivou prethodnih godina i iznose 70.000,00 €.

Planirani troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 35.000,00 € su na vrlo niskom nivou, a formirani su na osnovu procjena da se pojedini troškovi iz ovog dijela mogu korigovati u odnosu na 2013.god., usled teške finansijske situacije u kojoj se Društvo nalazi. Ovi troškovi obuhvataju troškove iz ranijih godina, troškove reprezentacije, troškove osiguranja radnika, troškove platnog prometa i bankarskih usluga, troškove sudskih sporova, troškove registracije vozila, troškove zdravstvenih usluga, troškove sindikata isl.

Iz navedenog proizilazi da su planirani RASHODI Društva za 2014. godinu sljedeći:

• <i>Troškovi materijala izrade</i>	<i>310.000,00 €</i>
• <i>Troškovi kancelarijskog i potrošnog materijala</i>	<i>6.000,00 €</i>
• <i>Troškovi javne rasvjete</i>	<i>924.370,00 €</i>
• <i>Troškovi alata i rez.djelova</i>	<i>6.000,00 €</i>
• <i>Troškovi goriva i maziva</i>	<i>53.000,00 €</i>
• <i>Troškovi zarada i naknada zarada</i>	<i>852.800,00 €</i>
• <i>Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada i pomoći</i>	<i>10.000,00 €</i>
• <i>Troškovi naknada članovima Odbora direktora</i>	<i>7.200,00 €</i>
• <i>Troškovi telekomunikacija</i>	<i>18.000,00 €</i>
• <i>Troškovi održavanja osnovnih sredstava</i>	<i>12.000,00 €</i>
• <i>Troškovi proizvodnih usluga</i>	<i>100.000,00 €</i>
• <i>Troškovi amortizacije</i>	<i>70.000,00 €</i>
• <i>Troškovi iz ranijih godina</i>	<i>2.000,00 €</i>
• <i>Troškovi reprezentacije</i>	<i>5.000,00 €</i>
• <i>Troškovi osiguranja radnika</i>	<i>3.000,00 €</i>
• <i>Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga</i>	<i>5.000,00 €</i>
• <i>Troškovi sudskih sporova</i>	<i>3.000,00 €</i>
• <i>Troškovi registracije</i>	<i>7.000,00 €</i>
• <i>Ostali nematerijalni troškovi</i>	<i>10.000,00 €</i>
 UKUPNO	2.404.370,00 €

Z A K L J U Č A K

Osnovna djelatnost Društva sa ograničenom odgovornošću „Komunalne usluge” - Podgorica je održavanje javne rasvjete i svjetlosne signalizacije. Ona obuhvata održavanje oko 22.165 rasvjetnih tijela, 17.973 raznih stubova, 624.840 m kablova i 45 semaforizovanih raskrsnica kao i održavanje energetske i tk infrastrukture. Pored osnovne djelatnosti odnosno kvalitetnog održavanja, ovo Društvo predlaže i realizuje razna tehnička rješenja u cilju uštade električne energije i kvalitetnijeg osvjetljenja.,,Komunalne usluge” d.o.o – Podgorica je registrovan kao telekomunikacioni operater. Težimo proširivanju osnovne djelatnosti, u cilju valorizovanja određenih rentabilnih resursa koji su u vlasništvu Glavnog grada.

Uzimajući u obzir da se broj rasvjetnih tijela koja održavamo svakodnevno uvećava, pa je instalisana snaga rasvjete preko 3 MW, uvećavaju se i troškovi za električnu energiju i troškovi održavanja. U cilju smanjenja pomenutih troškova ovo Društvo istražuje nove mogućnosti kao što su ugradnja LED svjetiljki, elektronskih prigušnica, centralizovani sistemi za regulaciju svjetlosnog fluksa, uređaji za upravljanje režimima rada rasvjete i dr.

U ranijem periodu ugrađeno je 30 sistema za regulaciju svjetlosnog fluksa, koji smanjuje intenzitet osvjetljenosti u periodima slabije frekvencije saobraćaja. Ovi uređaji su ugrađeni na lokacijama sa velikom instalisanom snagom, pa je uštada koja se postiže na ovaj način oko 25%. U 2013. godini izvršena je modernizacija dva ovakva sistema, čime je moguće postići uštedu i do 40% u električnoj energiji. Pored uštade, povećava se broj radnih časova svjetlosnih izvora, tj. smanjuje se potreba i trošak održavanja.

Na tržištu se naprestano nameću savremene tehnologije kakve su LED svjetiljke i elektronske prigušnice. Kako su one još uvijek u povoju, za profesionalnu upotrebu kakva je javna rasvjeta, naše Društvo im je pristupilo sa dozom opreza. Zbog toga je u 2013. godini realizovan veliki broj pilot projekata, koji su pokazali da LED tehnologija, i pored obećavajućih karakteristika, još uvijek nije za upotrebu u javnoj rasvjeti, naročito kada se radi o njihovoj ugradnji na postojećoj infrastrukturi. Zbog toga, će se nastaviti sa ovakvim pristupom kroz pilot projekte kada su u pitanju nove, i još uvijek neistražene tehnologije.

Takođe, povećava se i obim električnih kablova koje održavamo. Održavanje podzemnih kablova je znatno skuplje nego vazdušnih, pa stoga nabavljamo kvalitetne materijale za opravku električnih kablova javne rasvjete. Sva eventualna oštećenja na kablu se brzo i efikasno lociraju i otklanjaju uz pomoć savremenog ispitnog vozila koje posjedujemo. Ova oštećenja su posledica uglavnom dotrajalosti samih kablova. Ovaj komplet uređaja omogućava i lociranje podzemnih instalacija koje su neophodne za izradu katastra i geodetskih podloga za sopstvene potrebe i potrebe trećih lica.

U cilju efikasnijeg upravljanja objektima javne rasvjete kao i stvaranja mogućnosti za uvođenje sistema daljinskog nadzora i upravljanja, a u skladu sa usvojenim Preporukama, potrebno je izvršiti ugradnju slobodnostojećih opremljenih ormara (u kojima je ugrađen sistem za uštedu u potrošnji električne energije), čime bi se postojeće polje javne rasvjete izmjestilo iz, u većini slučajeva, dotrajalih distributivnih trafostanica TS 10/0,4 kV. Rekonstrukcija podrazumijeva ugradnju novih brojila sa integriranim uklopnim časovnikom, koje nam ustupa Elektrodistribucija Podgorica, kao i ostali potrošni elektro materijal sa astronomskim uklopnim časovnikom, a što predstavlja naš trošak.

Veoma je bitno istaći da „Komunalne usluge“ d.o.o – Podgorica namjerava u sljedećoj godini preduzeti korake i aktivnosti na dobijanju licence od strane Regulatorne agencije za eneregetiku za Snabdjevača električnom energijom. Naš cilj je da u početnoj fazi obezbjedimo električnu energiju za Glavni grad, a nakon toga i za treća lica koja budu zainteresovana. Na taj način obzirom da možemo dobavljaču električne energije garantovati fiksnu dnevnu, noćnu, mjesecnu i godišnju potrošnju, cijena kWh električne energije bila bi znatno niža od one koja nam se trenutno obračunava od strane Elektroprivrede.

S obzirom na velik obim gradske infrastrukture koji se neprestano uvećava, planiramo nabavku raznih alata kao i specijalnih vozila. Na ovaj način stekli bi se uslovi da se odazovemo povećanim zahtjevima za održavanje znatne infrastrukture.

Takođe, predložili smo da Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice koristi našu radnu snagu i opremu u svim poslovima za koje smo kvalifikovani. Ovo je veoma bitno za naše preduzeće sa razloga što predviđena sredstva koja je planirao Glavni grad za obavljanje naše javne funkcije su dovoljna samo za isplatu bruto ličnih dohodaka. Pored toga što je isto povoljno za Glavni grad mi obezbjeđujemo dodatna sredstva neophodna za redovno održavanja objekata i opreme koji su nam povjereni na održavanje.

Dodatne probleme nam stvaraju nesavjesni građani, koji na vandalski način demoliraju objekte javne rasvjete. Na području Glavnog grada, u toku 2013. godine, svi javni parkovi, šetališta, staze, spomenici, mostovi, fontane i drugo su bili u manjoj ili većoj mjeri na meti vandala. Tako su most „Blaža Jovanovića“ i most „Milenijum“ u nekoliko navrata bili demolirani, čime je pričinjena velika materijalna šteta. Zbog toga je ugrađen video nadzor na ovim lokacijama, nakon čega se smanjila stopa vandalizma. Ni ostali mostovi nisu pošteđeni, ali zbog nedostatka sredstava i nepostajanja mogućnosti za kvalitetnim video nadzorom nisu rekonstruisani, a što se planira za 2014. godinu.

Iz opredjeljenja za savremenim planiranjem i održavanjem objekata javne rasvjete i svjetlosne signalizacije proističe potreba za nabavkom softverskog paketa za izradu kataстра objekata koji su nam povjereni na održavanje, a sve u cilju smanjenja troškova održavanja istih.

„Komunalne usluge“ d.o.o je telekomunikacioni operator na domaćem tržištu i posjeduje sopstvenu optičku mrežu na području Glavnog grada. Planiramo, gradimo i stalno proširujemo optičku mrežu kojom se optičko vlakno dovodi do poslovnih korisnika i spada u poslednju generaciju optičkih mreža – FTTP. Za razliku od većine kablovskih i internet operatera naše Društvo je vlasnik vrlo značajne tk i energetske infrastrukture na području Glavnog grada. Naime, naše Društvo preuzele je na korišćenje i održavanje cjelokupnu tk i energetsku infrastrukturu koju je gradio Glavni grad i Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice.

Jedan od strateških ciljeva našeg Društva je unapređenje informacionog sistema Glavnog Grada, stoga je u prethodnom periodu započeta izgradnja optičke infrastrukture sa namjerom da se funkcionalno povežu svi subjekti Glavnog Grada. Zahtjeve visokih bitskih brzina, visoke pouzdanosti i raspoloživosti efikasno mogu da obezbjede praktično samo savremene optičke komunikacije, stoga je preovladalo opredjeljenje da se u izgradnji i razvoju komunalne komunikacione infrastrukture Glavnog Grada komunalna komunikaciona mreža gradi sa Optičkim kablovima.

Danas, zahvaljujući našoj optičkoj mreži velikog kapaciteta, koja se sastoji od 30 km optičkih kablova položenih na užem i širem području grada, povezani su mnoge opštinske i državne institucije.

Vizija razvoja optičke telekomunikacione infrastrukture usmjerena je na razvoj tzv. FTTH (fiber to the home) ili optike do pojedinačnog korisnika. U zavisnosti od finansijske situacije, planiramo da u narednom periodu dalje širimo optičku mrežu, kao i da kroz privatno-javno partnerstvo nabavkom neophodne aktivne opreme proširimo telekomunikacione servise, pružajući na taj način nove kvalitetne i pouzdane servise trećim licima kao što su IP televizija, VOIP i internet.

Namjera je Društva da kroz privatno-javno partnerstvo proširi telekomunikacione servise, pružajući na taj način nove kvalitetne i pouzdane servise trećim licima kao što su kablovska televizija, fiksna telefonija i internet. Procijenjena vrijednost ovog projekta je 15.000.000,00 €. Cjelokupni iznos bi obezbijedio odabrani poslovni partner iz sopstvenih sredstava ili kreditnih institucija.

Društvu sa ograničenom odgovornošću "Komunalne usluge" Podgorica su povjereni na upravljanje i održavanje, pored TK infrastrukture i elektroenergetska infrastruktura čiju je izgradnju finansirao Glavni grad. Ova infrastruktura se poslednjih godina značajno uvećala, pa je u prvom koraku izvršeno evidentiranje svih objekata kojih ima 143 i prema okončanim situacijama ukupna investiciona vrijednost za ove objekte je preko 7.000.000,00 €. Na osnovu prikupljene dokumentacije za sve objekte Glavni grad se obratio Operatoru distribucije za nadoknadu utrošenih sredstava i očekuje pozitivan odgovor u narednom periodu. Navedena uplata sredstava izvršiće se u korist budžeta Glavnog grada.

U ovom kriznom period, svjesni limitiranosti Budžeta Glavnog grada, sve svoje materijalne i ljudske resurse usmjerili smo u pravcu pružanja usluga trećim licima.

Napominjemo, da je Društvo pružanjem usluga iz oblasti energetike i optike ostvarilo prihode od oko 600.000,00 € u 2012.god. a u 2013.god. ostvareni su prihodi od oko 400.000,00 €. Ova sredstva su uglavnom iskorišćena na tekuće održavanje i modernizaciju sistema javne rasvjete i svjetlosne signalizacije kao i na proširenje optičke infrastructure. Društvo planira da i u narednom periodu sredstva ostvarena iz poslovanja s trećim licima usmjerava ka kvalitetnijem održavanju javne rasvjete i svjetlosne signalizacije.

Na kraju veoma je bitno napomenuti da ovo Društvo po pitanju troškova za električnu energiju za javnu rasvjetu konstantno ostvaruje uštede. U prilog tome govori činjenica da su za 2009.god. troškovi električne energije za javnu rasvjetu iznosili 2.082.561,40 € (219,21 € po sijaličnom mjestu), dok su za 2012.god. troškovi električne energije iznosili 1.017.767,80 € (50,79 € po sijaličnom mjestu) i pored porasta broja sijaličnih mjesta za 2,33 puta u navedenom periodu (jer se broj sijaličnih mjesta povećao sa 9.500 u 2009.god. na 22.165 u 2013.god.). Imajući u vidu gore navedene činjenice dolazi se do podatka da bi, bez aktivnosti našeg Društva koje su direktno uticale na cijenu i troškove električne energije, troškovi javne rasvjete za 2013.god. iznosili 4.858.789,70 €, umjesto očekivanih 1.090.000,00 €. Dakle direktna godišnja ušteda našeg Društva po ovom osnovu iznosi 3.768.789,70 €. Sa ovim trendom ćemo nastaviti i u 2014.god., koliko to dozvole tržišne prilike.

Konačno, "Komunalne usluge" d.o.o - Podgorica će nastojati da u narednom periodu, i pored znatnog uvećanja broja rasvjetnih tijela, zadrži nivo kvalitetnog održavanje i sigurnijeg života građana Glavnog grada. Pored toga, ovo Društvo će proširivanjem djelatnosti težiti da pruži i druge usluge poslovnim partnerima po znatno povoljnijim uslovima uz potreban kvalitet i na taj način dodatno rastereti Budžet Glavnog grada.

IZVRŠNI DIREKTOR
Radoica Popović, dipl.ecc.